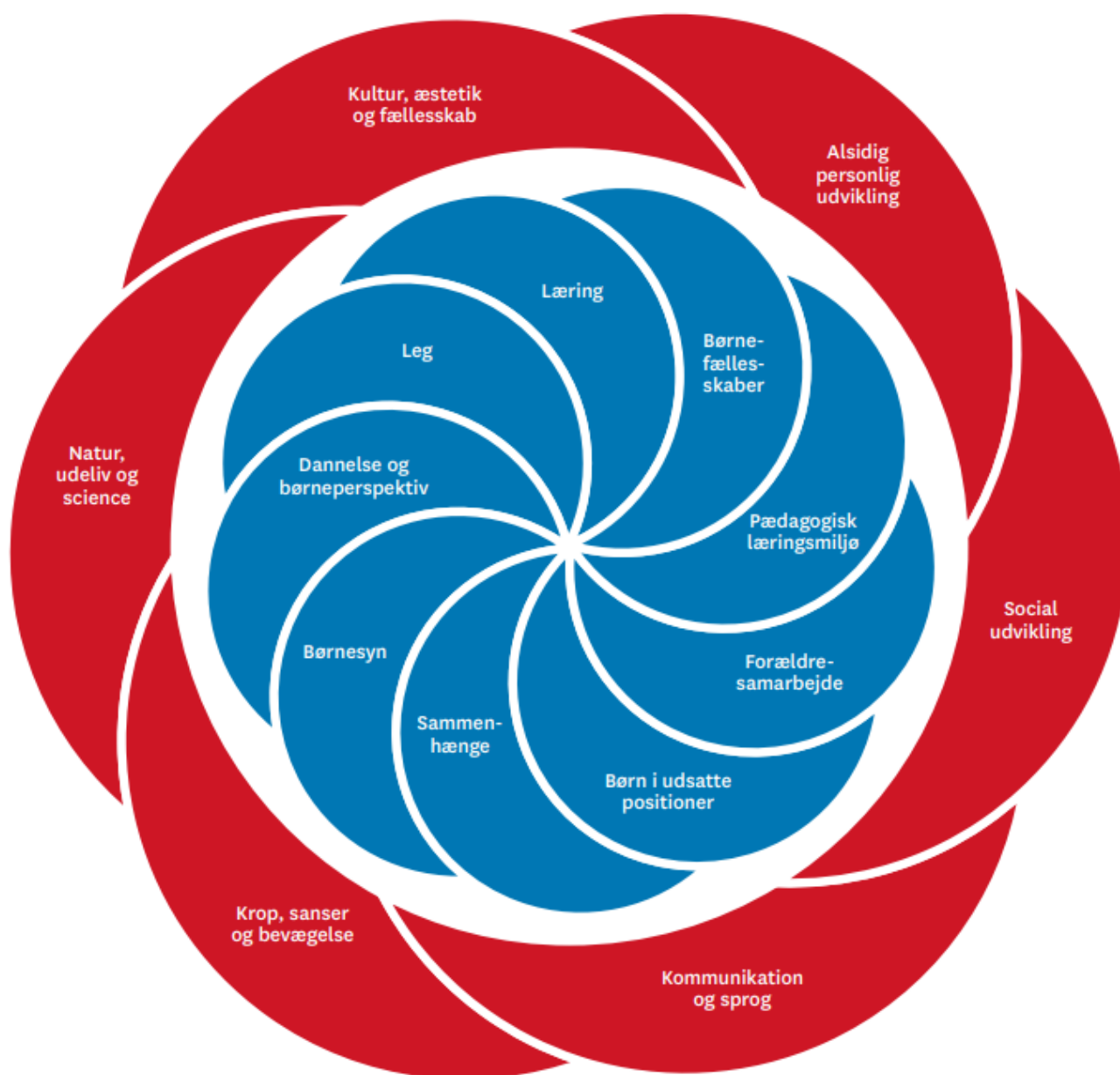

Pædagogisk læreplan for Hesselager Børnehus 2026-2028

Svendborg
Kommune

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget og Kommunalbestyrelsen har i 2024 vedtaget en ny børne- og ungepolitik. Politikken indeholder et fælles børne- og ungesyn og et værdisæt, som er retningsgivende for de voksne omkring børn og unge: Anerkendelse, indflydelse, positive forventninger og nysgerrighed.

På dagtilbudsområdet er "Vision, Mission og Fælles Pædagogisk grundlag" med til at omsætte den nye børne- og ungepolitik, og indeholder den fælles klangbund:

"Her kan børn skabe sig" skaber stof til eftertanke og lægger op til dialog.

"En barndom i bevægelse" er et centralt begreb i visionen, og rummer flere betydninger. For det første at barndommen ses som en enestående tid i ethvert menneskes liv og at barndommen har en særlig værdi i sig selv. For det andet at bevægelse både forstås fysisk, følelsesmæssigt og sanseligt.

På dagtilbudsområdet arbejdes med "Fælles faglig retning" for at styrke arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer med deltagelsesmuligheder for alle børn.

Dagtilbuddet Hesselager Børnehus

Østerdalen

Østerdalens 7 børnehuse - Hvem er vi:

Østerdalens 7 børnehuse ligger i 6 lokalområder Gudbjerg, Gudme, Hesselager, Oure, Skårup og Thurø, hvor vi har et tæt og udviklende samarbejde med dagplejen, distriktsskolerne og lokalsamfundet generelt. Der er ikke to børnehuse i Østerdalen, der er ens. Vi tager dog alle udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe og den pædagogiske læreplan med fokus på alle børns trivsel og læring ude såvel som inde.

Østerdalen vægter at det gode børneliv leves gennem forpligtende fællesskaber og oplevelser i børnehøjde med særligt fokus på glæde, æstetik, sundhed, omsorg og kvalitet i dagligdagen. Østerdalen har fokus på trivsel for alle og vi tager udgangspunkt i såvel barnets samt børnegruppens perspektiv og nærmeste udviklingszone, og arbejder bevidst på at organiserer og justerer den pædagogiske praksis og læringsmiljø ude som inde. Alle børn skal opleve, at barndommen har værdi i sig selv og at de er en del af forskellige børnefællesskaber i forskellige læringsmiljøer med nærværende legende voksne. Vi forholder os reflekterende til egen og kollegaers pædagogiske praksis.

Østerdalen vægter en åben, ligeværdig og involverende dialog i samarbejdet omkring børnene, hvor vækstmodellen ofte anvendes. Vi arbejder styrkebaseret og hjælper hinanden med at kvalificerer hinandens læringsmiljøer, såvel i det enkelte børnehus samt på tværs af børnehusene.

Vi arbejder med at holde os fagligt opdateret og dygtiggøre os. På tværs af Østerdalens Børnehuse er der aktuelle professionelle læringsfællesskaber (PLF) med henblik på faglig udvikling, viden deling og hjælp til hinanden.

Fælles for alle børnehuse er:

Modtagelse og tak for i dag.

- Børnene bliver taget imod af en voksne, og den voksne tager ansvar for at hjælpe barnet i gang.
- Når vi går hjem, skal der siges farvel.
- Vi bruger ikke ude sko inde – da børnene leger på gulvet.
- Børn og medarbejdere vasker hænder når vi møder ind, dette for at mindske smitte.
- Mulighed for morgenmad mellem 6.30 og 7.00
- Vi åbner/lukker på så mange stuer som normeringen tillader.

Dagens gang

- Forældre skriver ca. tider i Aula, i forhold til hvornår barnet kommer og går. Det giver os mulighed for at bruge vores personale ressourcer bevidst og tilrettelægge den bedst mulige dag for alle børn.
- Hverdagens rutiner og børnenes selvhjulpenhed har et særligt fokus.

- Struktur og forudsigelighed prioriteres. Børnene er i nogle tidsrum på dagen i mindre lege- eller læringsgrupper.
- Børnene spiser i mindre grupper med en nærværende voksen.
- Siesta, hvor børnene hviler sig. Der lyttes til forskellig slags musik eller historier.
- Udelivet og bevægelse har en stor plads – alle børnehuse er en del af grønne spirer og Aktive børn. Udelivet og bevægelse har således et særligt fokus.
- Vi har det legetøj fremme, som giver mening i forhold til børnenes lege og i forhold til det aktuelle læringsmiljø.
- Vi holder Cittaslow fredag med fokus på fællesskab og f. eks sang, bevægelse og bål.

Forældresamarbejde:

- Forældresamarbejde starter med en opstartssamtale i huset eller et hjemmebesøg, som nogle af børnehuse tilbyder, inden vuggestue - eller børnehavebarnet starter. Der er overlevering fra vuggestue til børnehave og videre til skolen, hvis der er brug for det.
- Vi vægter samarbejdet med forældre højt. Det vægtes at forældre kommer til ledelsen, hvis der er behov for en særlig dialog om barnet eller en hændelse.
- Der er feriesamling i uge 29 og 30, og mellem jul og nytår. Det går på skift mellem de 3 største børnehuse.

Hesselager Børnehus

Vores børnehus er en mindre institution med 25 børnehavebørn og 6 vuggestuebørn i alderen 0–6 år. Vi er beliggende i et lokalsamfund, hvor nærmiljøet har stor betydning for vores hverdag og pædagogiske praksis. Vi arbejder ud fra en anerkendende og inkluderende tilgang, hvor vi har fokus på, at både børn, forældre og medarbejdere oplever glæde, tryghed og tillid. Det er vigtigt for os, at alle børn oplever sig set, hørt og værdsat – både af de voksne og af hinanden.

I børnehuset er der plads til forskellighed i måden, vi arbejder på. Vi tilpasser vores pædagogiske praksis efter det enkelte barn og den aktuelle børnegruppe, så alle børn får de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling. Denne differentierede tilgang ser vi som en vigtig del af arbejdet med at skabe lærings- og udviklingsmiljøer, hvor alle børn har lige mulighed for at deltage aktivt i de sociale fællesskaber.

Naturen og udelivet er en central del af vores pædagogiske praksis. Vi er ude en stor del af dagen, hvor vi inddrager alle læreplanstemaer. Vi arbejder med afsæt i Grønne Spirer og Cittaslow-tanken, hvor nærvær, bæredygtighed og respekt for naturen er bærende værdier. Børnene får erfaringer med at passe på hinanden, dyrene og naturen samt viden om, hvor ting kommer fra, og hvad de kan blive til. Vi har blandt andet højbede, hvor vi dyrker grøntsager og blomster, som børnene er med til at passe og smage på.

Vi bruger aktivt vores lokalmiljø og tager på ture med vores elbus og ladcykler. Derudover har vi et tæt samarbejde med den lokale idrætsforening. I samarbejde med Hesselager Boldklub og områdets øvrige institutioner deltager vi i forløb med bold og bevægelse, som styrker børnenes motorik, fællesskab og bevægelsesglæde.

I Hesselager Børnehus har vi desuden stort fokus på gode overgange i børnelivet. Børn oplever mange overgange, og vi lægger vægt på, at de første overgange er trygge og sammenhængende. Gode tidlige overgange er med til at skabe et solidt fundament for de skift og nye begyndelser, barnet møder senere i livet.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vi ser et børnesyn, der tager barnets perspektiv, vi ønsker at læringsmiljøet afspejler et børneliv hvor de voksne er i øjenhøjde med børnene. Vi ønsker et børnesyn der faciliterer at barnet har en tryk base de kan støtte sig op ad, hvor der er voksne nok til at varetage de opgaver. Vi arbejder med at være foran, ved siden af og bagved barnet for at støtte barnet i dets udvikling.

Vi er i børnehøjde og er tilgængelige som voksne. Hesselager børnehus skal være et rart sted at være.

Vi ønsker det gode børneliv,

- Hos os er der plads, tid og ro til at være barn – med værdi i sig selv.
- Vi ser barnet som unikt og betydningsfuldt i kraft af det, det er – ikke kun det, det kan.
- Børn har ret til en barndom præget af leg, nysgerrighed, fantasi og trygge relationer.
- Vi anerkender, at børn udvikler sig i forskellige tempi og har forskellige forudsætninger.
- Barnet ses som en aktiv medskabende af egen læring og udvikling – inden for rammer, som vi voksne har ansvaret for at tilrettelægge.

- Vi skaber en hverdag, hvor alle børn har reelle deltagelsesmuligheder i leg, aktiviteter og fællesskaber.
- Vi er nærværende, tydelige og betydningsfulde voksne, som guider, støtter og følger børnenes spor.
- Legen har en central værdi og betragtes som grundlæggende for børns trivsel, læring, dannelse og sociale udvikling.
- Vi arbejder bevidst med at styrke børnefællesskaber, hvor der er plads til forskellighed og hvor børn oplever at høre til.
- Børneperspektivet inddrages ved, at vi lytter til børnenes oplevelser, intentioner og udtryk – både verbalt og nonverbalt.
- Vi understøtter børns medbestemmelse og giver dem indflydelse på deres hverdag i det omfang, det er muligt.
- Dannelse sker i relationer – gennem fællesskaber, ansvar, omsorg og erfaringer med at være en del af noget større.
- Vi lader os inspirere af NEST, som er en pædagogisk tilgang, der styrker læringsmiljøet for alle børn. Med afsæt i NEST arbejder vi med tydelig struktur, forudsigelighed og inkluderende fællesskaber, så alle børn – uanset forudsætninger – oplever tryghed og gode deltagelsesmuligheder i hverdagen.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen

I vuggestuen tager det pædagogiske læringsmiljø afsæt i et genkendeligt og trygt miljø, hvor faste rutiner,

omsorg, tryghed og tillid har stor betydning for barnets trivsel. Vi tilrettelægger læringsmiljøer med udgangspunkt i det enkelte barn og børnegruppens nærmeste udviklingszone. Vi har fokus på, hvad børnene er optaget af, og hvordan de spejler sig i hinanden, så vi kan understøtte trivsel, læring, udvikling og begyndende dannelse i trygge rammer.

Vi arbejder med temaforløb over 2 x 3 uger, hvor der planlægges vokseninitierede lege og aktiviteter. Samtidig har vi et stort fokus på at følge børnenes initiativer og interesser, så deres perspektiver og spontane lege inddrages og får plads i temaet.

Børnehaven

I børnehaven bygger det pædagogiske læringsmiljø ligeledes på genkendelighed, struktur og trygge relationer, som danner grundlag for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dagen er organiseret i en tydelig struktur, som giver børnene overblik og forudsigelighed.

Vi arbejder i en vekselvirkning mellem store og mindre børnefællesskaber, hvor det enkelte barn får mulighed for at deltage i forskellige lege- og læringsarenaer. Leg og læring flyder sammen gennem hele dagen – både i planlagte aktiviteter, rutinesituationer og i børnenes egne lege.

Temaer planlægges i forløb over 2 x 3 uger med vokseninitierede aktiviteter, hvor vi samtidig er opmærksomme på at gribe børnenes ideer, lege og nysgerrighed og lade dem få indflydelse på indholdet.

Vi arbejder ud fra en forståelse af, at børn er forskellige og har brug for forskellige tilgange for at få lige deltagelsesmuligheder. Derfor er vi bevidste om vores pædagogiske positionering – foran, ved siden af og bagved barnet – alt efter hvad situationen kalder på. Vi justerer løbende kontekst og praksis for at understøtte både det enkelte barn og de små og store legefællesskaber.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Inden barnet starter i Hesselager børnehus tilbyder vi et hjemmebesøg. Dette er med til at etablere den første kontakt til familien. Barnet kan vise os hvor det bor, husdyr, værelse m.m. Her opstår det første kendskab som er med til at give barnet og familien tryghed når det starter hos os. Vi forventningsafstemmer og snakker med familien om hvad der er godt at vide inden opstart. Vi oplever besøget som givende for både familien og os i børnehuset.

Vuggestuen

I vuggestuen har vi stort fokus på den daglige dialog med forældrene om barnets trivsel, læring og velbefindende. Vi ved, at ingen dage er ens for det enkelte barn, og derfor er det vigtigt løbende at udveksle informationer. Ved hjemmebesøg og opstartssamtaler lægger vi vægt på et gensidigt forpligtende samarbejde, da det kun i fællesskab er muligt at skabe trivsel, læring, udvikling og dannelse for barnet.

Børnehaven

I børnehaven møder vi dagligt forældrene ved aflevering og afhentning. Her er der tid til både small talk og kort mundtlig information om barnets dag, hvilket med tiden opbygger tillid og gensidig forståelse. Samarbejdet styrker barnets trivsel både som individ og som del af det større børnefællesskab.

Vi orienterer også forældrene om legeaftaler, bøger, spil eller legetøj, som barnet er særligt optaget af, så hjem og børnehus kan understøtte barnets interesser.

Forældrene inddrages desuden i højtider og traditionsdage, forældrekafe, arbejdsdage, fællesspisning og forældremøder. Formålet er at skabe samhørighed mellem forældrene og et trygt fællesskab, hvor alle familier, føler sig velkomne.

Vi kommunikerer løbende via nyhedsbreve, opslag og billeder fra børnehverdagen, så forældrene oplever at have en indsigt og ejerskab over deres barns hverdag og udvikling.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet, får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistriksel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling
- Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med
- Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.

- Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe
- Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer

I Hesselager Børnehus:

- Børn i udsatte positioner drøftes løbende på pædagogiske møder og i ledelsesteamet for at sikre koordinering og opfølgning.
- Vi følger op på indsatsen, justerer aktiviteter og strukturer, og evaluerer effekten af de tiltag, vi sætter i værk, så barnet oplever fremgang i trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Vi har løbende tværfaglige møder med eksterne samarbejdspartnere som PPR, fremskudt socialrådgiver, børneterapeuter, sundhedsplejersker, dagplejen, skole og Familieafdelingen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårssfo og efterfølgende bro til skolen. Forårssfo arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

I Hesselager Børnehus har vi fokus på overgangen fra børnehave til Forårssfo. Vi er meget opmærksomme på hvordan vi skaber en god overgang samt et godt miljø for de kommende skolebørn.

Efter juleferien samler vi de kommende forårssfo-børn (Maxibørn) 1 gang om ugen.

Vores fokus på Maxierne er at vi arbejder med udvikling af fællesskaber hvor samarbejde, mod, vedholdenhed, nysgerrighed og sociale kompetencer er de bærende elementer.

Vi arbejder med de sociale relationer, samt at skabe en god overgang til forårssfo gennem leg, aktiviteter, rutiner og en genkendelig struktur.

Vi har fokus på:

- At barnet bliver selvhjulpent både fysisk og kognitivt.

- At barnet lytter til hinanden og lære at udsætte egne behov.
- At barnet øver sig på at lytte og agerer efter en fællesbesked.
- At barnet føler sig tryk og klar til nye udfordringer.
- At barnet indgår i de sociale relationer i gruppen.

Vi skaber en god overgang til den kommende arena, ved at vi bruger skolens gymnastiksal, leger i skolegården, er på besøg i SFO'en, hvor vi inviteres til forestillinger, Lucia m.m. Gennem dette oplever barnet en tryk ved at bevæge sig rundt på skolen og er bekendt med dette når de starter i FSFO.

Vi planlægger overgangen til ForårsSFO med de andre børnehuse i Stokkebæk.

Vi tager på besøg på de andre skoler i nærmiljøet hvor der er børn der skal starte.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnehuset ligger i et mindre lokalmiljø, hvor der er traditioner for at styrke sammenholdet og hjælpe hinanden. Dette gør at vi er en aktiv del af lokalmiljøet, hvor vi samarbejder med skole, foreninger, kirken og erhvervslivet i byen. Dette ses for eksempel ved at:

- Vi tager på indkøb hos den lokale købmand.
- Vi bruger kirken ved højtider samt andre invitationer.

- Vi hjælper gymnastikforeningen og forældrene til at børnene får mulighed for at deltage på de enkelte lokale hold – her bliver de f.eks. hentet af trænerne i børnehaven.
- Vi tager på tur i nærområdet med vores bus og ladcykler.
- Vi samarbejder med Stokkebæk skolens 8. og 9. klasser som hvert år kommer i praktik.
- Vi har et samarbejde med Hesselager Sogns borgerforening hvor vi hvert år hjælper med heks til sankthansbålet samt andre små tiltag som de inviterer til.
- Vi arbejder tæt sammen med den lokale boldklub hvor vi blandt andet har været med i projekt bold og bevægelse som DBU har etableret i samarbejde med boldklubben og vores børnehus - her mødes vi blandt andet på boldbanerne sammen med de andre institutioner i området og leger på tværs.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I det fysiske børnemiljø har vi fokus på at fordele os ud i mindre grupper, vi bruger de forskellige rum samt inddrager udeområdet over hele dagen. Det er vigtigt at der skabes rum/plads til de mere fysisk aktive lege inde, gennem en fleksibilitet i rummene og med omtanke for støjniveauet og hvilken betydning det har for de øvrige i huset.

Det psykiske børnemiljø integreres ved, at børnene er på egne stuer/teams eller i mindre grupper. Her oplever børnene en nærhed og tryghed, der skaber grobund for at trives, samt skaber tryghed ift. at turde forskellige ting. De er tæt på en voksen der griber og støtter dem, samt guider dem ud i den store verden. Vi arbejder bevidst med at skabe det fælles tredje, hvilket giver børnene mulighed for at indgå i meningsfulde fællesskaber og styrker relationerne. Vi justerer os hele tiden ud fra den børnegruppe vi har nu og her.

Det æstetiske børnemiljø i huset kendetegnes ved, at det er visuelt tydeligt, hvilke lege der kan foregå i de forskellige områder på stuerne. Rummene er inspirerende og vækker børnenes nysgerrighed, samtidig med at de skaber et miljø, hvor både børn og voksne trives.

Af både hygiejniske årsager og ud fra et æstetisk barnesyn bruges der ikke udesko indendørs. Ligeledes forventes det, at tøj i garderoben og legetøj på stuerne ryddes op og lægges på plads efter brug.

Vi har fokus på kvaliteten af det legetøj, der er tilgængeligt både på stuerne og udendørs. Ligeledes har vi truffet bevidste valg omkring, hvilket legetøj der findes i huset og på den enkelte stue. Disse valg tager udgangspunkt i et børneperspektiv – hvad børnene er optagede af, og hvilket legetøj der bedst kan understøtte deres interesser og udvikling.

Derudover arbejder vi med afsæt i "Grønne Spire" og naturen ved at så og plante blomster og grøntsager i hegn og bede, så naturen inddrages som en del af det æstetiske miljø.

I Østerdalen anvender vi KIDS som er et anerkendt, forskningsbaseret og danskudviklet redskab til evaluering og udvikling af den pædagogiske kvalitet i daginstitutioner.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

I Hesselager Børnehus er vores kerneopgave at skabe en god og tryk hverdag for det enkelte barn. Gennem omsorgsfulde og tillidsfulde relationer trives børnene og får mulighed for at udvikle sig i en hverdag væk fra forældrene.

- Vi tilpasser læringsmiljøet, så børnene får mulighed for at indgå i fællesskaber og skabe relationer. Aktiviteter planlægges, så børnene befinder sig i deres nærmeste udviklingszone og oplever mestring, engagement og livsduelighed.
- Vores læringsmiljøer er opbygget omkring genkendelighed og faste rutiner, som skaber tryghed og giver børnene mod på at undersøge og udforske deres omgivelser. Børnene deltager i både store og små fællesskaber – uanset deres forudsætninger.
- Vi er tæt på det enkelte barn og støtter relationen, som bliver fundamentet for, at barnet tør deltage i fællesskaber, udfordre egne kompetencer og udvikle selvstændighed.
- Personalet ser og anerkender barnets perspektiver, så barnet oplever at blive respekteret og værdsat af både voksne og andre børn.
- Barnet får medindflydelse på, hvordan opgaver og aktiviteter udføres, og der tages hensyn til det enkelte barns evner og behov, med syn for både individet og fællesskabet.
- Vi understøtter udviklingen af empati, ansvarlighed og samarbejdsevner gennem socialt samspil og fælles aktiviteter.
- Vi giver børnene mulighed for refleksion over egne handlinger og oplevelser, så de udvikler selvforståelse og personlig robusthed.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen

Børnenes sociale udvikling spirer bedst i små genkendelige børnegrupper, hvor nærværende voksne understøtter børnenes nysgerrighed på hinanden. En nysgerrighed der åbner op for det nonverbale sprog og senere gennem ord og tale. Der skabes en interesse, for den leg eller aktivitet vi er sammen om og gennem dette, skabes også en nysgerrighed for hinanden, hvorved de sociale relationer opbygges.

- Vores hverdag har mange rutinesituationer. Det er med til at give børnene en tryghed i hverdagen.
- Vi tænker over vores positionering, i forhold til barnets behov og er både bagved, ved siden af og foran, for at hjælpe dem i deres sociale kompetencer samt at indgå i et fællesskab.
- Når der opstår fejlfæstninger eller konflikter mellem børnene, træder de voksne til og støtter dem. De voksne italesætter børnenes intentioner og gør opmærksom på de andre børns følelser. På den måde hjælpes børnene til at aflæse hinanden, sætte sig i hinandens sted og udvikle empati.

Børnehaven:

I vores børnehus er målet, at alle børn skal føle sig, som en del af fællesskabet, samt have den opfattelse at de hører til i en mindre og større børnegruppe. Hverdagens lege og tiltag tilrettelægges af voksne, der er tæt på det enkelte barn/børnegruppen, derved er der et stort fokus, på børnenes sociale kompetence, samt hvad der er næste skridt ift. nærmeste udviklingszone.

- Vores hverdag har mange rutinesituationer. Det giver børnene en tryghed i hverdagen, og samtidig giver det en mulighed for at hjælpe andre.
- Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns lyst til deltagelse i leg og fællesskab, samt styrker barnets tillid og tryghed gennem mindre fællesskaber, hvorefter fællesskabet udvides.
- Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene kan udvikle sig i legen, samt skaber plads til, at de kan udvikle sig igennem legen, hvor de lærer at indgå kompromiser, forhandlinger og løse konflikter.
- Vi laver ugentlige aktivitetsplaner: Ud fra temaer fra den styrkede læreplan - planlægger og gennemfører aktiviteter i og udenfor huset. Dette er med til at understøtte det enkelte barns sociale udvikling gennem samspil og deltagelsesmuligheder med andre, hvor forskellighed ses som en styrke til at udvikle nye relationer.
- På alle vores udearealer arbejder vi med både små og store børnefællesskaber samt læringsgrupper. Her opstår nye lege og relationer, og det giver tryghed for det enkelte barn at kende miljøet. Denne tryghed understøtter samtidig det sociale samspil børnene imellem.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden

Vuggestuen

- Børnene møder nærværende og oprigtige voksne i rutinesituationer som pusle-, spise- og puttetid, hvor verbal og nonverbal dialog understøttes.
- Vi arbejder med daglig sang, musik og rim, og hjælper børnene med at sætte ord på handlinger, legetøj, farver og materialer.
- Nonverbal kommunikation har lige så stor betydning som det talte sprog, og vi er opmærksomme på at tolke og respondere på børnenes signaler.
- Vi deltager aktivt i børnenes lege for at støtte og udvide sproget, give muligheder for dialog og styrke sociale færdigheder.

Børnehaven

- Vi har særligt fokus på børn, der har svært ved at indgå i leg og fællesskaber, da de ofte har brug for ekstra støtte til sprog og kommunikation.
- Vi deltager aktivt i børnenes lege for at støtte sproget, udvide ordforråd og understøtte kommunikationen i sociale samspil.
- Daglig højtlesning skaber fælles opmærksomhed og mulighed for refleksion og dialog om historier, hvor alle børn kan udtrykke sig.
- Vi arbejder med et varieret sprog i interaktioner, inklusive rim, remser, sang, musik og rytmer, og tilpasser vores guidning til hvert barns niveau og nærmeste udviklingszone.
- Budskaber og instruktioner uddybes med visuelle anvisninger og levende fortællinger.
- Vi er en Biblioteksbørnehave med særligt fokus på børnelitteratur, læselyst og dialogisk læsning. Børnene lærer at passe på bøgerne, anbefaler bøger til hinanden, og forældrene kan låne bøger med hjem.
- Alle medarbejdere deltager i modulerne fra Sprogklar, hvilket styrker deres kompetencer i sproglig vejledning og sprogstimulering.
- Vi arbejder målrettet for, at alle børn får et solidt modersmål og et godt dansk, inden de starter i skole.
- Barnets initiativ og aktive deltagelse i dialoger prioriteres, så sproget udvikles gennem meningsfuld interaktion.

- Vi inddrager også digitale og visuelle materialer, hvor det understøtter sproglæring og kommunikation.
- Vi arbejder bevidst med udviklingen af børnenes kropssprog, mimik og forståelse for egne og andres grænser, da dette udgør en væsentlig del af kommunikationen. Gennem leg, samspil og guidning fra de voksne støttes børnene i at udtrykke sig nonverbalt og i at aflæse andres signaler. Børnene lærer at mærke og give udtryk for egne grænser samt at respektere andres, hvilket er med til at styrke deres sociale kompetencer, empati og deltagelse i fællesskaber.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Vuggestuen

- Vi skaber miljøer, hvor børn kan styrke og udfordre både grov- og finmotorik samt bruge deres sanser aktivt.
- Der er mange muligheder for motoriske udfoldelser både inde, på legepladsen og i nærmiljøet. Legepladsen har forskellige niveauer og underlag, som styrker balance og motorik.
- Barnet lærer og sanser verden gennem kroppen. Vi vugger, gynger, tumler og snurrer, kigger, dufter, smager, lytter og spejler barnets mimik og lyde.
- Sanseoplevelser og kropslig udfoldelse integreres i hele hverdagen, også i rutiner og leg.

Børnehaven

- Vi tilbyder varierede udenomsarealer, gymnastiksal, boldbane og nærmiljø, som understøtter kropslig udfoldelse og bevægelsesglæde.
- Ud fra “aktive børn”-princippet arbejder vi med, at læring hæfter sig bedre, når hele kroppen inddrages i legen og aktiviteterne.
- Dagen indeholder faste bevægelsesaktiviteter, som “pulsen op” og fredagsløb, både som fælles aktiviteter og i mindre grupper.
- Vi sikrer, at aktiviteterne er sjove, inkluderende og giver deltagelsesmulighed for alle børn.
- Sanserne stimuleres kontinuerligt – både primære og sekundære sanser – og der arbejdes systematisk med fin- og grovmotorik.
- Børnene lærer kropsbevidsthed ved at mærke forskel på høj puls og ro, fx gennem daglig siesta og rolige aktiviteter.
- Vores indretning understøtter motorisk og sanselig udfoldelse med forskellige legemiljøer, trappe, høje stole, sanserum og ro-områder.
- Vi deltager i fælles aktiviteter med andre daginstitutioner i nærområdet, fx bold og bevægelse, for at styrke socialt samspil, leg og motorik.
- Vi tilrettelægger aktiviteter, så børnene kan udfordre sig selv, tage initiativ og have medbestemmelse i legen og bevægelsen.
- Vi anerkender, at børns seksualitet er en naturlig del af deres udvikling og knytter sig til deres nysgerrighed på egen og andres kroppe. Vi møder børnene med åbenhed, ro og faglighed og støtter dem i at udvikle en sund kropsforståelse samt respekt for egne og andres grænser.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Vuggestuen/ Børnehaven:

- Vi skaber et inspirerende læringsrum, som gør det indbydende at lege og opholde sig i naturen. Personalet gør det tilgængeligt, så barnet kan udforske naturfænomener, årstider, små og store dyrs fauna og forskellige naturtyper. (skov, strand, vandløb, osv.)
- Vi skaber en udekultur der opfordrer barnet til at glædes over naturens oplevelser og at barnet får en naturlig tilgang til udelivet.
- Vi er certificeret "Grønne Spire"

I vores hus vil børn, medarbejdere og forældre opleve at:

- Vi arbejder med bæredygtighed, affaldssortering, skraldeuge – bevidsthed om hvad det gør ved miljøet.
- Genbrugsmaterialer – genanvendelse af forskellige materialer/ting/regnvand.
- Vi griber børnenes undring og nysgerrighed, som undersøges og arbejdes videre med.
- Vi er ude hver dag, hvor det også er helt naturligt at udforske vandpytter og sanse, hvad der sker med tøjet m.m.

- Der bygges og konstrueres, leges og fordybes, sanses og undersøges, bevægelsen udfordres/styrkes.
- Vi laver Insekthotel, hvor kryb og kravl undersøges og bringes til hotel.
- Vi har frugtbuske, som starter med en blomst – vi snakker om denne proces og børnene får udvidet deres viden.
- Naturen og udelivet giver mulighed for vild og risikobetonet leg samt ro og fordybelsesmulighed i legene/aktiviteterne. Den giver mulighed for store og små læringsgrupper, igennem gentagelser, udfordringer, variation, oplevelser og en oplevelse af kroppens muligheder og begrænsninger.
- Børnene bliver inddraget i bålbygning, de skal dufte suppe der buldrer i gryden De skal smage og sanse de urter vi planter i højbedene. De skal mærke det sus i maven det giver når man er kravlet højt op i træet, eller har overvundet sig selv i at kravle op ad en stejl bakke. Grine sammen når vi slår kolbøtter ned ad bakken. Udelivet giver et væld af muligheder

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Alle børn i dagtilbud i Svendborg Kommune tilbydes Musik til SVEND som en aktivitet i dagtilbudet. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder.

Vuggestuen/ Børnehaven:

- Vi laver læringsmiljøer inden for kunstformer som er med til at, give barnet lyst til at afprøve, udforske, og eksperimentere med alle kunstformer som f.eks. maleri, musik, og litteratur.
- Vi fejrer traditioner, højtider og fødselsdage i børnehuset. Vi besøger fx kirken ved juletid og klipper kyllinger og maler æg til påske. Vi inviterer forældrene til sommer- og julefest samt får vi besøg af bedsteforældrene.
- ÆSTETIK – et rart miljø, samt et hus hvor man føler sig velkommen også i sit udtryk. Vi værdsætter og ophænger børnenes kunstneriske udfoldelser i huset.
- Vi deltager i kommunes forskellige kulturelle arrangementer - teater, se film i biografen, Lucia på skolen, kirke m.m.
- At børn tør udtrykke sig igennem leg og fantasi. At vi lærer dem at dannelse er at indgå i end større verden, de ikke kender endnu.
- At børnene mærker stemning, sansning i hverdagen og dette skaber/styrker deres nysgerrighed på at udtrykke sig kreativt, kropsligt, billedligt m.m. Børnehus biblioteket, med et forpligtigende samarbejde.

- Vi laver sang og musik, hvor børnene introduceres for flere forskellige typer af musik samt deltager i musik til Svend.
- Vi har et forældrehusråd som sammen med alle medarbejdere er med til at skabe et godt miljø i huset som alle forældre og børn ønsker at være en del af. Vi laver arbejdsdag, forældrekafe, fastelavn og andre traditioner som er med til at skabe et godt socialt i og uden for børnehuset.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber.

Vores evalueringspraksis foregår løbende og tager ofte afsæt i de små situationer i hverdagen. Det kan være i legen, ved måltiderne, i garderoben eller i planlagte aktiviteter. Her observerer vi børnenes initiativer, relationer, engagement og glæde, og vi reflekterer over, hvordan vores rammer og vores måde at være voksne på påvirker læringsmiljøet.

Vi anvender forskellige redskaber til at kvalificere vores refleksioner. Det kan fx være praksisfortællinger, hvor vi beskriver en konkret situation, som vi efterfølgende drøfter i personalegruppen. Vi bruger også billeder og korte observationer til sammen at analysere børnenes deltagelsesmuligheder og vores egen rolle. På den måde får vi øje på både det, der fungerer godt, og det, vi kan justere.

Børnenes perspektiver er en vigtig del af vores evaluering. Vi lytter til deres udsagn, følger deres spor og er nysgerrige på, hvad de oplever som meningsfuldt, sjovt eller udfordrende. Det giver os værdifuld viden, som vi kan bruge til at tilpasse læringsmiljøet.

Evalueringen foregår både individuelt og i vores professionelle læringsfællesskaber. Gennem en åben og tryk feedbackkultur deler vi erfaringer, stiller spørgsmål og inspirerer hinanden. Når vi justerer vores praksis, følger vi op for at se, hvilken betydning det har haft for børnene.

På den måde bliver evaluering en naturlig del af vores pædagogiske hverdag – en løbende proces, hvor refleksion fører til handling, og hvor målet altid er at skabe de bedste udviklings- og læringsmuligheder for alle børn.
